

založené na cenných a z velké části správných předpokladech, vyžadovaly by ještě jisté revize v tom smyslu, aby byly zasazeny do širšího rámce celkového vývoje právního jednání a jeho zlišťování v našich zemích. Několik připomínek, které jsem tu nastínila, je míněno jako příspěvek k této revizi.

P o z n á m k y

¹ *Sebánek—Dušková*, Česká listina doby přemyslovské, SAP, VI, 1, str. 136, Úvod a část 1. Listina nižších feudálů duchovních.

² Totéž, část 2. Listina světských feudálů.

³ CDB I, č. 296.

⁴ Srov. studii V. Vašků, Příspěvek k otázce svatováclavské pečeti, SPFFBU, 1958, C 5, str. 26 a násl.

⁵ *Sebánek—Dušková*, Studie k českému diplomatáři, 2. Listiny kladrubské, SPFFBU II, č. 2—4, str. 285 a násl.

Sáša Dušková

Z. Kristen, *Dvě neznámé listiny bývalého maltéžského archivu*. (Z dodatků k Friedrichově Kodexu) Sborník VŠP v Olomouci, Historie IV, 1957, str. 77—95.

Z dvou Kristenových dodatků ke Kodexu je prvý k dávno vydanému svazku prvému, druhý pak k té části třetího svazku, který Friedrich (do r. 1240) ještě připravil a Kristen má z jeho pozůstalosti vydat. Prvý dodatek je velmi zajímavý. Kristenovi se podařilo objevit mezi starými z 12. stol. pocházejícími papežskými listy v maltéžském archivu dosud všemi badateli přehlédnuté bohémikum, totiž list papeže Alexandra III. patrně z 21. října 1178, týkající se dvou jinak známých představitelů české panovnické kanceláře z doby Vladislava II. a jeho nástupce Soběslava II., vyšehradského probošta Gervasia a jeho synovce pražského probošta Martina. Kristen dobře interpretuje zprávy v listě obsažené a získává tím několik doplňků, respektive korektur, dosavadních vědomostí o těchto dvou významných mužích.

Druhý příspěvek Kristenův nemá takový význam. Nejen proto, že listina markraběte Přemysla (tak zvaná važanská), na kterou tu upozorňuje a již se pak zabývá, na rozdíl od listu papeže Alexandra není vlastně objevem v pravém slova smyslu; při kterékoli soustavné prohlídce archivu totiž ujítí nemohla. Podstatnější je, že tu Kristen vlastně neužil diplomatických možností pro její postžení a tak se stalo, že závěr jeho zkoumání je poněkud hubený: shledává prostě (str. 94), že listina je vůbec prvým bezpečným dokladem o existenci johanitské komendy v Kroměříži. Pokud tu Kristen (str. 89) navazuje na mou úvahu o johanitských privilegích z r. 1213 (CDB II, čís 109, 110), je třeba říci, že celá věc takto formulována se přece stala už před lety bezpředmětnou, jakmile se totiž ukázalo, že obě listiny jsou psány touž rukou notáře O 5. Problémem zůstalo ovšem to, na co jsem už r. 1947 upozornil, a co Kristen ve svém článku vlastně neovysvětlil — totiž proč v CDB II, čís. 110 na rozdíl od CDB II, čís. 109 není uvedeno osvobození od stavby mostů, respektive proč se toto ustanovení neobjevilo už v konfirmaci listiny CDB II, čís. 109, vydané markrabětem Přemyslem r. 1234 (CDB III, čís. 91) a v důsledku toho rovněž ne ve važanské listině Přemyslově. Tím naznačují po posítní stránce, co podle mého mínění v jinak zajímavém příspěvku Kristenově chybí.

Jindřich Sebánek

Rudolf von Albertini: *Das florentinische Staatsbewußtsein im Übergang von der Republik zum Prinzipat*. Bern 1955, str. 461.

Jakkoliv dnes máme skoro nepřehledný počet prací o italské renesanci, postrádáme doposud i v buržoasní literatuře ucelený výklad politických názorů této epochy. Starší práce — Bezold, Baron, Ercole — omezily se buď na náčrt základních vývojových tendencí — v tomto směru má ještě dnes pozitivní hodnotu práce Bezoldova, Republic v der italienischen Literatur des 15. Jhr. HZ 1898 — anebo se dotýká více či méně názoru jednotlivých autorů. (V tomto směru vyniká především dnes již skoro nepřehledná literatura o Macchiavelim.) Z faktografického hlediska jsou cenné především i monografie o Guicciardinim (Barghausen, Caprario); pro starší dobu má význam práce A. Martina o Salutim.

Hlubšímu propracování thematicu zabíránuje v současné době v buržoasní historiografii